

De Keten gesloten in Zuidwest Drenthe

*Eindrapport van het Equal project
'De Keten sluiten in Zuidwest Drenthe'
in
de RMC regio Zuidwest Drenthe*

**Dit project werd mede mogelijk gemaakt door het
Europees Sociaal Fonds**

Producten 'De Keten Sluiten in Zuidwest Drenthe' op de Equal website www.school4job.nl

Op de website van het Equal project 'De Keten sluiten met perspectief' zijn de producten van de verschillende deelprojecten beschreven. U vindt hier ook de producten van het project in Zuidwest Drenthe, te weten:

- Rapportage nulinventarisatie
- Powerpointpresentatie over de nulinventarisatie t.b.v. wethoudersoverleg RMC Zuidwest Drenthe
- Model Sluitende aanpak Zuidwest Drenthe
- Rapportagemodel Instroom en uitstroomgegevens, op basis van de Effectrapportage
- Beschrijving Preventieproject 'Overstap VO - MBO'
- Powerpointpresentatie Preventieproject 'Overstap VO - MBO'
- De eindrapportage
- Powerpointpresentatie over Inhoud en resultaten van het project.

Colofon

Rapportage	<i>F. Wester</i>
Lay-out	<i>Ineke Nijboer</i>
Uitgave	<i>STAMM CMO Drenthe (Eemland 5b) Postbus 954 9400 AZ Assen T 0592 394400 F 0592 351201 E info@stamm.nl I www.stamm.nl</i>
Kenmerk	<i>07.1014/1.4.06/FW/IN</i>
Datum	<i>december 2007</i>

Inhoud

	Pagina
1. Inleiding	5
2. Het model Sluitende Aanpak Voortijdig Schoolverlaters Zuidwest Drenthe	7
2.1 Alle jongeren in beeld	
2.2 De werking van het model	
2.3 De Sluitende Aanpak als Keten: verantwoordelijkheid, rollen en taken	
3. Instroom en doorstroom in cijfers	17
3.1 Instroom	
3.2 Door - en uitstroom	
4. Bestandsvergelijking	23
5. Bevindingen, knelpunten en verbeterpunten	25
5.1 Instroomfase: melding en registratie	
5.2 Door- en uitstroomfase: aansluiting ketenpartners	
6. Evaluatie en conclusies	31
6.1 Is de doelstelling gehaald?	
6.2 Conclusies	

1. Inleiding

Eind 2005 werd een start gemaakt met het Equal project 'De keten sluiten in Zuidwest Drenthe'. Het project is één van de dertien deelprojecten van het project 'De Keten Sluiten met Perspectief', één van de vier Equal projecten, die gezamenlijk het omvangrijke cluster projecten vormen dat met financiering door het ESF in 2005 in Noord Nederland van start is gegaan.

Het project 'De keten sluiten in Zuidwest Drenthe' richt zich op de sluitende keten rond de aanpak van voortijdig schoolverlaten in de vier Zuidwest Drentse gemeenten Hoogeveen, Meppel, Westerveld en De Wolden, georganiseerd vanuit de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC).

Doel van het project

- Beschrijving en verbetering van het Model Sluitende Aanpak Voortijdig Schoolverlaten in Zuidwest Drenthe.
- Jongeren nog beter in beeld: verbeteren van de methodiek en de systematiek van registratie en monitoring.
- Verbeteren van de systematiek van de sluitende ketenbenadering, die resulteert in:
 - een snellere terugleiding naar school, met als doel een startkwalificatie;
 - toeleiding naar werk met de mogelijkheid via de reguliere of een alternatieve leerroute alsnog een startkwalificatie te halen.
- Verder terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters.

Het project heeft de RMC functie als vertrekpunt genomen en sluit volledig aan bij de doelstelling en de ambities van het RMC Zuidwest Drenthe.

Rijdende trein

Het Equal project is als het ware in een rijdende trein gestapt: het RMC Zuidwest Drenthe heeft aan de hand van een beleidsplan "Klaar voor de start....kwalificatie" en eerdere verbeterrapportages een aantal verbeterpunten vastgesteld en is daarmee aan de slag gegaan. Het Equal project kon voor het RMC een extra impuls geven aan het verbeteringsproces, terwijl het tevens de mogelijkheid bood de systematiek van de sluitende aanpak op een rij te zetten en verbetering aan te brengen.

Aanpak

Als eerste stap is het *Model Sluitende Aanpak 'zoals beoogd'* ontwikkeld, dat wil zeggen het model op basis van de uitgangspunten van het landelijk beleid met betrekking tot voortijdig schoolverlaten. Dit model is als uitgangsmodel gebruikt: aan de hand van het model is de praktijk van de sluitende aanpak in Zuidwest Drenthe beschreven¹.

Vervolgens is een *nulinventarisatie* uitgevoerd: hoe wordt de sluitende aanpak in de praktijk uitgevoerd, wat werkt goed en niet goed en welke knelpunten en hiaten doen zich voor. Hiervan is een rapportage gemaakt. De rapportage bevat een beschrijving van de resultaten uit de nulmeting en sluit af met een lijst verbeterpunten.

De *verbeterpunten* zijn in werkgroepen aan de orde gesteld en hebben geleid tot een aantal verbeteracties. Verdergaande verbetervoorstellen zijn opgesteld door

¹ Zie hiervoor de rapportage van de nulinventarisatie 'De sluitende aanpak in Zuidwest Drenthe', STAMM CMO Drenthe, februari 2007.

het RMC en zitten in de pijplijn van de besluitvorming. Een aantal verbeteringen is tijdens het project uitgevoerd.

Model Sluitende Aanpak Voortijdig Schoolverlaters Zuidwest Drenthe

Het Model Sluitende Aanpak 'zoals beoogd' is besproken met de samenwerkingspartners in de keten. Daarbij kwam de vraag aan de orde of zij hun rol hierin herkennen.

Hun reacties zijn verwerkt en dat levert het model op van de Sluitende Aanpak waar de betrokken partijen achter staan en zoals het op dit moment functioneert in de regio: de sluitende aanpak in de praktijk.

Evaluatie

In deze eindrapportage wordt het project beschreven:

- Resultaten en producten.
- Welke verbeteringen zijn/worden uitgevoerd.
- Zijn de doelstellingen gehaald.

De evaluatie wordt uitgevoerd op grond van de volgende gegevens en beschrijving:

- Het aantal voortijdig schoolverlaters en de ontwikkeling daarin.
- Uitstroom uit de Sluitende Aanpak, net als het eerste punt gebaseerd op de cijfers uit de Effectrapportages.
- Caseloadvergelijking tussen de bestanden van RMC, CWI en Sociale Zaken.
- Beschrijving van de verbeteringen.

Opzet rapportage

Hoofdstuk 2 beschrijft het Model Sluitende Aanpak Zuidwest Drenthe.

Hoofdstuk 3 gaat in op instroom in cijfers - de aantallen voortijdig schoolverlaters - en de uitstroom uit de Sluitende Aanpak, hoofdstuk 4 op de caseloadvergelijking.

Hoofdstuk 5 beschrijft de uitgevoerde verbeteringen en acties.

Hoofdstuk 6 bevat de evaluatie en conclusies.

2. Het Model Sluitende Aanpak Voortijdig Schoolverlaters Zuidwest Drenthe

In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens aan de orde:

- Doelen en algemene principes van de Sluitende Aanpak (2.1).
- Model Sluitende aanpak Zuidwest Drenthe en de werking van het model (2.2).
- Rollen en taken en resultaatverantwoordelijkheid van de verschillende samenwerkingspartners in de keten (2.3).

De sluitende aanpak komt neer op een ketenaanpak: de participanten in de keten stemmen hun activiteiten op elkaar af om te werken aan een gemeenschappelijk doel. De ketenpartners weten van elkaar wat hun bijdrage in de keten is. Er is een zekere vorm van regie, maar de betrokken organisaties zijn autonoom en participeren op basis van vrijwilligheid en gezamenlijke belangen.

Regie in de keten

Volgens de RMC Wet voeren de - in de RMC regio samenwerkende - gemeenten de regie bij de sluitende aanpak. Formeel is het College van B&W van de vier betrokken gemeenten verantwoordelijk. Het RMC is ondergebracht bij de contactgemeente, in Zuidwest Drenthe de gemeente Hogeveen. Regie kan daarbij worden opgevat als een bijzondere vorm van sturing waarin de gemeente samen met betrokken organisaties komt tot beleidsvorming en uitvoering. Samen met anderen worden afspraken gemaakt over de gezamenlijke inzet in het kader van het gestelde hoofddoel.

2.1 Alle jongeren in beeld

Doel van de Sluitende aanpak

Het hoofddoel van de sluitende aanpak is vermindering van het aantal voortijdig schoolverlaters en jeugdige werklozen door een efficiëntere aanpak via een ketenregie.

Jongeren zonder startkwalificatie - dat wil zeggen degenen die niet minimaal een diploma op HAVO/VWO- of MBO2-niveau hebben - worden als voortijdig schoolverlaters gezien.

Een sluitende aanpak betekent dat geen enkele jongere tussen wal en schip mag vallen, dat wil zeggen:

- Een sluitende keten rondom (zorg)leerlingen: geen leerling valt buiten de boot van de school. Alles dient in het werk gesteld te worden om te voorkomen dat jongeren uitvallen.
- Sluitende melding en registratie bij leerplicht en RMC: alle voortijdig schoolverlaters zijn bekend.
- Alle jongeren die níet op school zitten en géén startkwalificatie (SK) hebben, vallen binnen de sluitende aanpak. Het streven is hen weer terug te leiden naar school en hen aan een startkwalificatie te helpen. Dat betekent ook dat het verkrijgen van een startkwalificatie voorrang krijgt op het krijgen van werk (zonder startkwalificatie).

Alle jongeren in beeld: sluitende registratie en monitoring: wettelijke verplichting
Voorwaarde voor een sluitende aanpak is dat van alle jongeren bekend is wat hun situatie is: hun woonplaats, zitten zij al dan niet op school, eventueel andere bestemmingen.

Gemeenten zijn wettelijk verplicht een sluitende registratie te onderhouden van alle jongeren tot 23 jaar en alle voortijdig schoolverlaters te registreren zodat alle jongeren in beeld zijn.

Scholen zijn wettelijk verplicht gegevens aan de woongemeente te leveren:

- Begin van het schooljaar (per 1 oktober) alle ingeschreven jongeren (incl. alle mutaties: nieuw ingeschrevenen, jongeren die gestopt zijn).
- Gedurende het hele schooljaar dienen alle voortijdig schoolverlaters binnen een maand aan de woongemeente te worden gemeld.
- Aan het einde van het schooljaar moet een opgave worden verstrekt van de jongeren die stoppen met de opleiding.

De woongemeente onderhoudt de leerlingenadministratie van alle jongeren tussen 4 en 23 jaar. Het RMC registreert alle voortijdig schoolverlaters in de zin van de RMC wet, dat wil zeggen alle jongeren van 16 tot 23 jaar zonder startkwalificatie en/of werk in de gemeenten Hogeveen, Meppel, Westerveld en De Wolden.

Scholen zijn ook verplicht alle voortijdig schoolverlaters (dus jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie) te melden bij het RMC.

Uitgangspunt

Alle jongeren van 16 tot 23 jaar zonder startkwalificatie en/of werk in de gemeenten Hogeveen, Meppel, Westerveld en De Wolden worden gevolgd en teruggeleid naar school, c.q. een startkwalificatie en als dat niet mogelijk is, naar werk.

Daarbij geldt:

- School gaat boven werk.
- Startkwalificatie boven werk.
- Werk boven uitkering.

Begeleiding van jongeren naar werk is pas een optie als begeleiding naar een startkwalificatie niet lukt.

2.2 De werking van het model

Taken

Belangrijke taken in de sluitende aanpak zijn:

- *Preventief*
 - Voorkomen dat jongeren voortijdig uitvallen: opvangen en hulp/zorg bieden aan jongeren die problemen hebben.
- *Curatief*
 - Terugleiden naar school.
 - Toeleiden naar startkwalificatie via een traject van leren en werken.
 - Als een startkwalificatie niet mogelijk is of jongeren hebben al een startkwalificatie: bemiddelen en toeleiden naar werk.

In paragraaf 2.3 over de rollen, taken en verantwoordelijkheden van de ketenpartners wordt dieper ingegaan op de taken en verantwoordelijkheden per ketenpartner.

Drie fasen

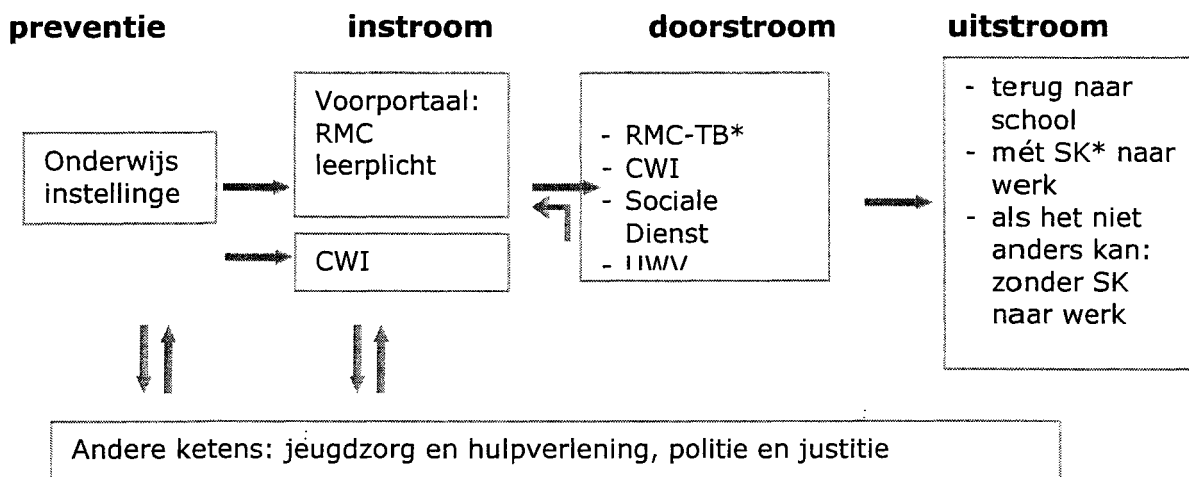
Er zijn drie fasen in de Sluitende aanpak te herkennen.

- In de *instroomfase* worden voortijdig schoolverlaters en risicoleerlingen gemeld en geregistreerd.
- In de *doorstroomfase* worden zij begeleid: teruggeleid naar school, naar een traject werken en leren of naar werk.
- In de *uitstroomfase* wordt de jongere uitgeschreven omdat hij/zij niet meer past binnen de criteria van de sluitende aanpak. De jongere heeft bijvoorbeeld een startkwalificatie verkregen of is verhuisd naar een andere regio.

Partijen die daarbij een rol spelen:

- RMC, leerplicht, onderwijs, CWI, Sociale Dienst en UWV.
- Daarnaast zijn andere ketens van belang: de zorg voor jongeren met problemen (maatschappelijk werk, jeugdzorg, welzijn) en de justitiële keten (politie, reclassering, jeugdbescherming).

De sluitende aanpak in schema

* RMC-TB: trajectbegeleiding RMC
SK: startkwalificatie

Hoe werkt het?

Preventiefase

Preventie vindt plaats in de scholen en is gericht op het voorkomen van uitval. Cursistenservice, zorgteams, time-out en vergelijkbare voorzieningen zijn hierop gericht, kortom de zorgstructuur. Omdat de scholen de voortuin van de Sluitende Aanpak vormen, is de praktijk van begeleiding van jongeren met problemen binnen de scholen hier niet beschreven.

Instroomfase

Melding jongeren volgens wettelijk voorschrift

Leerplichtige jongeren tot 16 jaar en kwalificatieplichtige jongeren tot 18 jaar:

- Als de leerling drie dagen heeft verzuimd.
- Als het verzuim gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken meer dan 1/8 deel bedraagt van het aantal les- en praktijken.
- Bij verlofaanvragen voor meer dan tien dagen buiten de schoolvakanties.
- Bij veelvuldig te laat komen en/of veelvuldig ziekmelden.

Niet-leerplichtige jongeren (18-23 jarigen):

- Jongeren die gedurende één maand, of een door de school te bepalen kortere periode, zonder geldige reden geen onderwijs meer volgen.
- Als de school de (bovenstaande) jongeren wil uitschrijven of van school wil verwijderen.

Jongeren die uit het Praktijkonderwijs worden uitgeschreven, worden bij het RMC gemeld. Deze jongeren hoeven niet aan de startkwalificatie te voldoen. Het RMC gaat hier niet actief mee aan de slag.

De instroom van jongeren

- Zoals eerder aangegeven, worden aan begin van het schooljaar de ingeschreven jongeren en aan het eind van het schooljaar de uitgeschreven jongeren gemeld. De leerplichtadministratie van de woongemeente registreert de gegevens met betrekking tot de schoolloopbaan van alle jongeren tussen 4 en 23 jaar.
- Als jongeren ontoelaatbaar verzuimen en/of de school voortijdig verlaten, worden zij gemeld bij woongemeente en RMC.
Leerplichtige jongeren die op het VO zitten, worden bij de leerplichtambtenaar gemeld, niet-leerplichtige jongeren bij het RMC. Leerplichtige jongeren die op het MBO zitten (veelal jongeren waarvoor startkwalificatieplicht geldt) worden bij het RMC en bij de woongemeente (leerplicht) gemeld. Het RMC controleert of dat laatste ook gebeurd is.
Niet-leerplichtige jongeren worden bij het RMC gemeld.
- Het RMC toetst of de jongere een startkwalificatie heeft en registreert de jongeren zonder een startkwalificatie.
- Veel jongeren melden zich voor werk (of een uitkering) bij het CWI. Als de jongere geen startkwalificatie heeft, meldt het CWI deze bij het RMC. Dat gebeurt eens per maand bij overleg tussen jongerenadviseur CWI en trajectbegeleider RMC. De trajectbegeleider zorgt dat de melding bij de administratie van het RMC terecht komt voor registratie.
Dit gebeurt zowel met het CWI Hoogeveen als met het CWI Steenwijk.

Checks

Er worden regelmatig checks uitgevoerd of er hiaten in de registratie zijn:

- De gemeenten Hoogeveen en sinds kort ook De Wolden voeren eens per maand een check uit tussen het GBA en de leerlingenadministratie om na te gaan of alle leerlingen in de leerlingenadministratie zijn opgenomen. In de gemeenten Meppel en Westerveld worden jongeren automatisch vanuit het GBA in de leerlingenadministratie opgenomen.
- Tijdens het Equal project hebben RMC, CWI en Sociale Zaken twee maal een check uitgevoerd op de caseload om na te gaan of alle jongeren zonder startkwalificatie die bij CWI of Sociale Zaken staan ingeschreven, bekend zijn bij het RMC. Geadviseerd wordt om dit tweemaal of in elk geval minimaal een maal per jaar te blijven doen. Deze check kan zicht bieden op mogelijke hiaten in de registratie én op de snelheid waarmee bij het CWI en Sociale Zaken ingeschreven jongeren in de registratie van het RMC terecht komen.

Doorstroomfase

Leerplichtige jongeren

De leerplichtambtenaren (be)geleiden jongeren: ze blijven op school of worden naar een ander passend alternatief geleid. RMC en leerplichtambtenaren hebben de afspraak gemaakt, dat VO jongeren door de leerplicht worden begeleid en MBO jongeren door de RMC trajectbegeleiding.

Niet-leerplichtige jongeren zonder startkwalificatie

- Het RMC begeleidt deze jongeren naar het onderwijs - terug naar eigen school of een andere school - of naar een leer- en werktraject richting startkwalificatie. Als dit voor de jongere onmogelijk is, wordt deze (tijdelijk) naar werk bemiddeld als hij/zij dat wél wil. De jongere blijft dan geregistreerd bij het RMC en het RMC blijft hem/haar volgen.
- Jongeren die bij het CWI staan ingeschreven, zijn bij het RMC gemeld en worden door het RMC begeleid naar het onderwijs. Als de optie 'naar school' niet lukt, gaat het CWI met de jongere aan de slag: dat wil zeggen fase-indicering en bepalen welke begeleiding de jongere gaat krijgen: daaronder valt begeleiding via leren en werken traject naar startkwalificatie door het CWI of Sociale Zaken en als dat voor de jongere onmogelijk is, naar werk. Ook hier geldt dat de jongere bij het RMC blijft ingeschreven.

Het RMC onderscheidt in de praktijk globaal vier categorieën jongeren:

- Jongeren die het zelfstandig wel redden en een nieuwe keuze maken (voor een andere opleiding).
- Jongeren die na een beperkt aantal gesprekken (2 à 3) weer naar school kunnen.
- Jongeren met meer problemen en die meer begeleiding nodig hebben, deze groep wordt vaak naar de hulpverlening doorverwezen.
- Jongeren die absoluut niet voor school gemotiveerd zijn (worden vaak tijdelijk naar werk bemiddeld en wél in de gaten gehouden).

Jongeren met Wajonguitkering

Als jongeren nieuw worden ingeschreven bij het UWV, wordt bepaald in welke mate zij arbeidsongeschikt zijn en welk traject naar werk of leren en werken in aanmerking komt.

Uitstroombfase

Jongeren stromen uit de sluitende aanpak als:

- 1e zij weer naar school gaan waar ze worden opgeleid naar een startkwalificatie;
- 2^e als zij een combinatie van werken en leren hebben gevonden die eveneens toeleidt naar een startkwalificatie;
- 3e als zij werk hebben, terwijl duidelijk is dat zij geen startkwalificatie kunnen bereiken (bijvoorbeeld jongeren met een handicap, maar ook jongeren die - algemeen gesteld - het 'vereiste niveau' niet hebben). Deze groep blijft wél in het registratiebestand;
- 4e zij een startkwalificatie hebben;
- 5e zij 23 jaar worden of als zij verhuizen naar een andere regio (in welk laatste geval zij terechtkomen onder de paraplu van de sluitende aanpak in hun nieuwe woonregio).

Het RMC blijft jongeren die eenmaal gemeld zijn, zo lang mogelijk in de picture houden:

- Jongeren die weer naar school gaan, een leerwerktraject volgen of die werk gevonden hebben (terwijl ze nog geen startkwalificatie hebben), blijven bij het RMC in het bestand. Ze worden dan wel overgeheveld naar het passieve bestand.
- Jongeren die een startkwalificatie halen, die verhuizen naar een andere regio en/of 23 jaar worden, worden uit het bestand gewist, ná de eerstvolgende Effectrapportage.

CWI , Sociale Zaken, UWV:

- als hun cliënten werk vinden, worden zij uitgeschreven uit het bestand.

Registratie: alle jongeren in beeld

De bovenbeschreven gang van zaken betekent voor de registratie van jongeren zonder een startkwalificatie het volgende:

- Jongeren zonder startkwalificatie worden geregistreerd bij het RMC.
- Het RMC kent twee deelbestanden:
 - het 'actieve' bestand: de jongeren zijn gemeld en in begeleiding bij het RMC.
 - het 'passieve' bestand: de jongeren zijn gemeld, in begeleiding geweest en
 - * terug naar school
 - * traject werken en leren (evt. via CWI of Sociale Zaken)
 - * hebben werk (zonder startkwalificatie).

Het passieve bestand biedt de mogelijkheid jongeren in de gaten te blijven houden, of de gegevens betreffende de jongere weer snel terug te kunnen vinden, bijvoorbeeld in geval van recidive van een jongere die weer terug naar school is.

2.3 De Sluitende Aanpak als keten: verantwoordelijkheid, rollen en taken van de ketenpartners

Resultaatverantwoordelijkheid ketenpartners in de keten per categorie jongeren

Alles samengenomen, leidt de sluitende aanpak tot resultaat, als jongeren

- een startkwalificatie en werk hebben;
- weer naar school gaan;
- in een leer- en werktraject zitten dat naar een startkwalificatie leidt;
- werk hebben, als een startkwalificatie onmogelijk blijkt.

Dit laatste punt moet als een voorlopig resultaat worden beschouwd, bij gebrek aan beter. Startkwalificatie staat immers voorop. Deze jongeren worden in de picture gehouden, om hen alsnog naar een startkwalificatie te kunnen leiden. Overigens is dit een belangrijk aandachtspunt.

Er kunnen in de sluitende aanpak vier categorieën jongeren worden onderscheiden. Hieronder is aangegeven onder welke verantwoordelijkheid van welke ketenpartner deze jongeren vallen.

1. Leerplichtige jongeren zonder startkwalificatie

Leerplichtige jongeren op het VO vallen onder de verantwoordelijkheid van de leerplichtambtenaar, zoals reeds eerder gemeld. Op het MBO is de trajectbegeleider eerste aanspreekpunt, ook voor leerplichtige jongeren, waarbij wordt samengewerkt met de leerplichtambtenaar.

2. Niet leerplichtige jongeren zonder startkwalificatie

Deze vallen onder verantwoordelijkheid van het RMC. Doel van de actie: terug naar school en sluitende registratie.

3. Niet leerplichtige jongeren zonder startkwalificatie, niet herplaatsbaar in het regulier onderwijs

Het RMC heeft reeds geprobeerd deze jongeren naar het onderwijs te leiden, maar dat is niet gelukt, omdat de jongere in het geheel niet gemotiveerd is en/of omdat de jongere niet in staat is om een startkwalificatie te behalen.

Binnen deze categorie zijn drie subcategorieën:

- a. Jongeren met een bijstandsuitkering. Sociale Zaken bepaalt het traject, gericht op een startkwalificatie in combinatie met werk (bijvoorbeeld via een BBL traject of scholing werkenden met EVC). Eventueel inschakeling reïntegratiebedrijven.

- b. Jongeren met een WW-uitkering (die dus al een baan hebben gehad). Deze vallen onder gezamenlijke verantwoordelijkheid van CWI en UWV: de directe bemiddelingstaak ligt bij het CWI, de reïntegratietask bij het UWV. In principe voert het CWI de eerste 9 maanden de regie, daarna wordt deze aan het UWV overgedragen voor reïntegratie. Dat is de regeling van dit moment. Zoals bekend, zullen het CWI en het UWV gaan fuseren. Deze afspraken kunnen dus op termijn weer veranderen.
- c. Jongeren met een Wajong-uitkering of een Wajong-aanvraag. Het UWV bepaalt het traject. Een startkwalificatie is meestal niet haalbaar. De te behalen eindkwalificatie is maatwerk. Het UWV draagt zorg voor de begeleiding van de jongeren.

Niet-leerplichtige jongeren mét startkwalificatie

- a. Jongeren met Route A indicering. Bemiddeling naar werk door het CWI. Als dat in een half jaar niet lukt, volgt een kwalificerende intake, die leidt tot een Route B indicering.
- b. Jongeren met Route B indicering met of zonder bijstandsuitkering. Sociale Zaken bepaalt het traject, gericht op het verkrijgen van werk.
- c. Jongeren met Route B indicering, met een WW uitkering. Het UWV bepaalt het traject, gericht op verkrijgen van werk.

De laatste categorie, jongeren met een startkwalificatie, valt niet onder de sluitende aanpak startkwalificatie, maar onder de sluitende aanpak naar werk.

Hieronder volgen twee overzichten: het eerste geeft in de verschillende fasen van de Sluitende Aanpak de rollen en taken van de ketenpartners weer. In het tweede overzicht zijn de resultaatverantwoordelijkheden per ketenpartner weergegeven.

Rollen en taken van de ketenpartners, per fase in de keten

Preventieve fase

Onderwijs	- signaleren verzuim en risicogedrag van leerlingen - opvangen en begeleiden van leerlingen met problemen, risicoleerlingen - zorg- en preventieteams
-----------	---

Instroomfase

Scholen	- opgeven van mutaties aan begin en einde schooljaar en tussentijds melden van (dreigende) voortijdig schoolverlaters, evenals tussentijdse uitstroom
Leerplicht	- intake en registratie van ongeoorloofd verzuim
RMC	- intake en registreren gemelde schoolverlaters en andere jongeren zonder startkwalificatie - uitvoeren checks op compleetheid registratie met CWI en Sociale Zaken
CWI	- intake jongeren: uitkeringstoets en fase indicatie - bepalen al dan niet startkwalificatie - jongeren zonder startkwalificatie naar het RMC toeleiden - jongeren met route A en B indicatie worden t.b.v. vervolgetraject besproken met Sociale Zaken en met UWV: afspraken over wie begeleiding biedt

Doorstroomfase

Leerplicht	<ul style="list-style-type: none">- begeleiding leerplichtige verzuimers en vsv-ers naar school terug- inschakeling zorg als nodig
RMC	<ul style="list-style-type: none">- trajectbegeleiding vsv-ers naar school en ondersteunen naar werk (als school niet lukt)- monitoring en registratie voortgang- inschakeling zorg als nodig
CWI	<ul style="list-style-type: none">- bemiddeling van Route A jongeren met startkwalificatie naar werk- ondersteunen bij zoektocht naar leerbanen
Sociale Zaken	<ul style="list-style-type: none">- jongeren met een bijstandsuitkering zonder startkwalificatie worden doorverwezen naar het RMC (meestal al bekend bij RMC)- als 'terug naar school' niet lukt, wordt de jongere via een reïntegratietraject begeleid naar een startkwalificatie in combinatie met werk- als een startkwalificatie niet lukt, dan wordt de jongere begeleid naar werk- begeleiden van Route B jongeren met bijstandsuitkering naar werk via aanbieden reïntegratietrajecten
UWV	<ul style="list-style-type: none">- jongeren met een WW uitkering zonder startkwalificatie worden doorverwezen naar het RMC;- als 'terug naar school' niet lukt, wordt de jongere via een reïntegratietraject begeleid naar een startkwalificatie in combinatie met werk- als een startkwalificatie niet lukt, dan wordt de jongere begeleid naar werk- jongeren met een Wajong uitkering worden begeleid naar werk, veelal beschut werk

Uitstroomfase

leerplicht	<ul style="list-style-type: none">- plaatsing op school
RMC	<ul style="list-style-type: none">- plaatsing op school (nog geen uitschrijving → passieve bestand)- werktraject met scholing naar startkwalificatie (idem → passieve bestand)- jongeren die een startkwalificatie hebben, worden uitgeschreven- jongere is 23 jaar en/of verhuisd naar andere regio, wordt uitgeschreven
CWI	<ul style="list-style-type: none">- jongeren met startkwalificatie hebben werk of een reguliere opleiding (minimaal een half jaar)- jongeren route A/B: afspraken over begeleiding met Sociale Zaken of UWV
Sociale Zaken	<ul style="list-style-type: none">- jongeren hebben werk en een startkwalificatie- als een startkwalificatie onmogelijk blijkt: jongeren hebben werk (minimaal een half jaar)
UWV	<ul style="list-style-type: none">- jongeren (met een WW uitkering) hebben werk en een startkwalificatie- jongeren (met een Wajong uitkering) hebben werk of een (beschutte) werkplek

Resultaatverantwoordelijkheid

Op basis van het model Sluitende aanpak naar startkwalificatie is de resultaatverantwoordelijkheid in de keten als volgt verdeeld. Specifieke situaties in praktijk zijn dat in de kolom opmerkingen aangegeven.

Ketenpartner	Resultaatverantwoordelijkheid	Opmerkingen
Onderwijs	- alle jongeren die op school staan ingeschreven: voorkomen dat zij uitvallen (naast de algemene verantwoordelijkheid de jongeren op te leiden naar een diploma)	overdracht naar het RMC vindt plaats op het moment dat jongere zonder startkwalificatie wordt uitgeschreven.
Leerplicht administratie	- registratie alle leerplichtige jongeren en niet leerplichtige jongeren tot 23 jaar(schoolloopbaan)	
RMC administratie	- registratie alle leerplichtige en niet- leerplichtige jongeren die zonder startkwalificatie gemeld worden	- preventief bemiddelde jongeren worden ook geregistreerd. - het beëindigen van een traject leidt niet automatisch tot uitschrijving: er zijn nog twee tussencategorieën: 'in de check' (een soort rustpauze, na enige tijd wordt gekeken of begeleiding dan meer zin heeft) en 'historisch' (de jongere blijft nog latent in de administratie om snel gegevens beschikbaar te hebben als deze weer in het circuit opduikt)
Leerplicht ambtenaar	- leerplichtige jongeren die (dreigen) uit te vallen	beëindiging traject divers, afhankelijk van de problematiek en van de werkwijze van de leerplichtambtenaar
RMC	- alle niet leerplichtige jongeren zonder startkwalificatie die (dreigen) uit te vallen - partieel leerplichtigen die uitvallen	- inschakeling bij risicoleerlingen van ROC's (preventie) is in ontwikkeling - kwalificatieplichtigen: worden begeleid in overleg met de leerplicht - RMC begeleidt soms ook jongeren < 16 jaar die problemen hebben (na afstemming met leerplicht)

CWI	<ul style="list-style-type: none"> - ingeschreven jongeren die werk zoeken met startkwalificatie, route A, gedurende 9 maanden - ingeschreven jongeren zonder startkwalificatie, gedurende 9 maanden 	<ul style="list-style-type: none"> - tussentijds overleg met Sociale Zaken en UWV - met RMC afgesproken dat zij eerst trajectbegeleiding richting school doen, als dat niet lukt is het CWI aan zet
Sociale Zaken	<ul style="list-style-type: none"> - jongeren mét en zonder een startkwalificatie die een WWB uitkering hebben 	<ul style="list-style-type: none"> er is 6 wekelijks overleg met het RMC en CWI m.b.t. jongeren zonder startkwalificatie over de mogelijkheid dit alsnog te verkrijgen
UWV	<ul style="list-style-type: none"> - jongeren mét en zonder startkwalificatie met een WW uitkering - jongeren met een Wajong uitkering 	<ul style="list-style-type: none"> - deze groep ligt qua verantwoordelijkheid bij het CWI en krijgt daarom weinig aandacht van het UWV - streven: Het UWV wil ook jongeren van 16-17 jaar die een Wajong uitkering willen aanvragen, in beeld hebben

3. Instroom en doorstroom in cijfers

In de rapportage van de nulinventarisatie is een overzicht gegeven van het aantal schoolverlaters in het schooljaar 2004/2005. In deze eindrapportage geven we een overzicht over de schooljaren 2004/2005 t/m 2006/2007. Daarbij gaat het om de ontwikkeling in het aantal schoolverlaters en de meldingen. Er wordt gebruik gemaakt van de gegevens uit de Effectrapportages, maar deze worden anders gepresenteerd.

Wat we willen laten zien:

- Wat is de instroom van voortijdig schoolverlaters, ook in relatie tot het totaal aantal jongeren in de leeftijd.
- Wat is de uitstroom.

3.1 Instroom

In tabel 1 is de instroom weergegeven, in termen van de Effectrapportage de nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv-ers). Deze is gerelateerd aan het aantal 16-22 jarige jongeren in de betreffende jaren per gemeente².

Tabel 1 Instroom in de jaren 2004/5 t/m 2006/7, absoluut en in procenten van het aantal 16-22 jarigen (per 1-8)

	2004/2005	2005/2006	2006/2007
Hoogeveen	180 (3,8%)	282 (6,0%)	323 (6,9%)
Meppel	121 (5,1%)	101 (3,7%)	142 (5,3%)
Westerveld	39 (2,9%)	26 (1,9%)	47 (3,5%)
De Wolden	45 (2,5%)	49 (2,8%)	59 (3,3%)
Totaal	385 (3,7%)	458 (4,3%)	571 (5,4%)

Bron: effectrapportage RMC Zuidwest Drenthe

Er is gemiddeld genomen een stijging van het aantal nieuwe schoolverlaters, in alle gemeenten. Bij tabel 4 met betrekking tot de meldende instanties wordt duidelijk wat de reden daarvan is.

Met name in de gemeente Hoogeveen doet zich een sterke stijging van het aantal voortijdig schoolverlaters voor. In de andere gemeenten is die stijging minder opvallend.

De uitval is sterk gespreid over de verschillende leeftijdscategorieën, varieert per jaar en laat geen duidelijk trend zien (tabel 2). Uitval van jongeren komt onder de 16 jaar nauwelijks voor.

Tabel 2 Verdeling naar leeftijd nieuwe schoolverlaters, in procenten van het totaal aantal vsv-ers

	2004/5*	2005/6	2006/7
15 jaar en jonger	2	1	2
16-17 jaar	31	15	35
18-19 jaar	37	43	37
20-22 jaar	30	41	26
Totaal	100%(385)	100% (458)	100%(571)

² Het aantal 16-22 jarigen in de vier betrokken gemeenten voor de verschillende jaartallen, per 1 januari.
Bron: CBS

Tabel 3 laat zien dat de verdeling naar geslacht over de jaren heen min of meer gelijk blijft. Het aandeel jongens is groter dan het aandeel meisjes.

Tabel 3 Verdeling naar sekse van de nieuwe schoolverlaters, in procenten

	2004/5*	2005/6	2006/7
mannelijk	60%	57%	57%
vrouwelijk	40%	43%	43%
Totaal	100% (385)	100% (458)	100% (571)

Meldende instantie

Er is een grote variatie aan melders zoals tabel 4 laat zien. Daarin zijn ook duidelijk de door het RMC ondernomen acties te herkennen:

- het absolute aantal door de scholen gemelde vsv-ers neemt iets toe, maar neemt als aandeel in het geheel af, omdat er met name in 2006/7 veel andere meldingen zijn;
- vanaf het schooljaar 2005/6 worden er ook door Sociale Zaken vsv-ers gemeld;
- het absolute aantal meldingen door het CWI nam in 2005/6 af, maar in 2006/7 weer iets toe. Als aandeel van het totaal aantal meldingen is het duidelijk afgenomen;
- het aandeel door de leerplichtadministratie gemelde jongeren gaat in 2005/6 en vooral 2006/7 sterk omhoog: de inhaalactie met de inzet van extra administratie vanuit het RMC valt hierin te herkennen;
- in 2006/7 wordt een grote groep in het bestand van het RMC opgenomen vanuit de gegevens van de IBG.

Tabel 4 Meldende instantie, in absolute aantallen en procenten

meldende instantie	2004/5	2005/6	2006/7
school	201 51%	232 49%	235 39%
CWI	103 26%	82 17%	96 16%
Sociale Zaken	-	20 4%	20 3%
leerplichtambtenaar	28 7%	26 6%	24 4%
leerplichtadministratie	18 4%	49 10%	95 16%
IBG			71 12%
jongere zelf/ouders/ bekende	23 6%	26 6%	38 6%
overig*	24 6%	40 8%	21 4%
Totaal**	397 100%	475 100%	600 100%

* Overig: jeugdzorg, politie/justitie, nieuwkomers (AZC), andere RMC regio, eigen trajectbegeleider, werkgever

** De totalen zijn hier iets hoger, omdat sommige jongeren meer dan één keer zijn gemeld.

Ergo:

De toename van het aantal meldingen heeft de volgende oorzaken:

- meldingen vanuit de scholen zijn iets toegenomen, wat kan samenhangen met de acties om beter te melden;
- de inhaalactie om de achterstand in de kleine gemeenten in te halen, heeft tot extra meldingen geleid;
- aansluiting bij de uitwisseling met de IB Groep heeft eveneens resultaat. Het is afwachten of dit een eenmalige piek was (inhalen van een achterstand). Het feit dat volgens informatie van de RMC administratie de meeste meldingen vanuit IBG in het begin van 2007 kwamen (toe het RMC net meedeed) en dat dit daarna minder werd, zou daarop kunnen duiden.

3.2 Door- en uitstroom

In deze paragraaf geven we een beeld van de voortijdig schoolverlaters die in bemiddeling zijn en/of die zijn uitgestroomd. In de tabellen 5,6 en 7 zijn de gegevens voor oude en nieuwe schoolverlaters apart weergegeven. In deze tabellen is gebruik gemaakt van de gegevens die in de Effectrapportages zijn gehanteerd. Dat leidt niet steeds tot complete tabellen, omdat de gegevens niet steeds beschikbaar zijn. Deze tabellen leveren een andere wijze van presenteren van de gegevens dan in de effectrapportages gebruikelijk, ze nemen gegevens bij elkaar die in de effectrapportage op verschillende plaatsen worden beschreven. Deze wijze van presenteren is veel informatiever en hoeft voor het RMC niet meer moeite te kosten.

Tabel 5 Door- en uitstroom vsv-ers in 2004/5 (per 1-8), in abs. aantallen en procenten

bemiddelingssituatie	oude vsv-ers		nieuwe vsv-ers		totaal vsv-ers	
in bemiddeling	29	8%	74	19%	103	14%
herplaatst:*	201	57%	181	47%		
- school		155	21%
- baan		212	29%
- opvangvoorziening		15	2%
uitgeschreven**:	36	10%	39	10%		
- behalen startkwalificatie		20	3%
- 23 jaar		35	5%
- verhuisd uit de regio		16	2%
begeleiding stopgezet, omdat plaatsing niet haalbaar is***	47	13%	41	11%	88	12%
overig****	44	22%	52	13%	96	13%
totaal vsv-ers	355	100%	385	100%	740	100%

* De cijfers voor school, baan en opvangvoorziening zijn voor oude en nieuwe schoolverlaters niet apart in de effectrapportage opgenomen.

** De cijfers voor wat betreft de bestemming van de jongeren die zijn uitgeschreven, zijn evenmin beschikbaar voor nieuwe en oude vsv-ers apart.

*** Onder deze categorie vallen jongeren van wie verdere begeleiding niet haalbaar was en die zijn doorverwezen naar: hulpverlening (bijvoorbeeld jeugdzorg), Sociale Zaken en dergelijke.

**** Onder de categorie 'overig' vallen jongeren die niet onder de bovenstaande categorieën vallen: dat kunnen jongeren zijn die niet komen opdagen, jongeren die via het uitzendbureau aan het werk zijn, jongeren die zich hebben onttrokken aan verdere begeleiding.

Tabel 6 Door- en uitstroom vsv-ers per 1-8 2006 (2005/6) in abs. aantallen en procenten

bemiddelingssituatie*	oude vsv-ers		nieuwe vsv-ers		totaal vsv-ers	
in bemiddeling	3	2%	35	8%	38	6%
herplaatst:*	103	66%	190	41%		
- school		128	21%
- werk (via CWI)		160	26%
- opvangvoorziening		5	1%
uitgeschreven**:						
- behalen startkwalificatie						
- 23 jaar	5	3%	5	1%	10	2%
- verhuisd uit de regio	9	6%	10	2%	19	3%
begeleiding stopgezet, omdat plaatsing niet haalbaar is	16	10%	50	11%	66	11%
overig	20	13%	168	37%	188	31%
totaal vsv-ers	156	100%	458	100%	614	101% **

* Zie voetnoten bij tabel 5.

** 101% is een gevolg van afronding van de percentages in de tabel op hele getallen.

Tabel 7 Uitstroom vsv-ers per 1-8 2007 (2006/7) in abs. aantallen en procenten

bemiddelingssituatie*	oude vsv-ers		nieuwe vsv-ers		totaal vsv-ers	
in bemiddeling	4	2%	50	9%	54	7%
herplaatst						
- school	67	42%	103	18%	170	23%
- werk (via CWI)	58	36%	170	30%	228	32%
- opvangvoorziening		-	2	0%	2	0%
uitgeschreven:						
- behalen startkwalificatie**						
- 23 jaar			8	1%	8	1%
- verhuisd uit de regio			18	3%	18	2%
begeleiding stopgezet, omdat plaatsing niet haalbaar is	25	16%	100	18%	125	18%
overig	7	4%	120	21%	127	17%
totaal vsv-ers	161	100%	571	100%	732	100%

* Zie de voetnoten bij tabel 5.

** 'Startkwalificatie' als reden van uitschrijving is in de laatste effectrapportage niet opgenomen, omdat dit door het Ministerie van Onderwijs niet werd gevraagd.

Tabel 8 Door- en uitstroom nieuwe én oude vsv-ers in drie achtereenvolgende jaren, in abs. aantallen en procenten

bemiddelingssituatie*	2004/5	2005/6	2006/7
in bemiddeling	103 14%	38 6%	54 8%
herplaatst			
- school	155 21%	128 21%	170 23%
- werk (via CWI)	212 29%	160 26%	228 31%
- opvangvoorziening	15 2%	5 1%	2 0%
uitgeschreven:			
- behalen startkwalificatie	20 3%		
- 23 jaar	35 5%	10 2%	8 1%
- verhuisd uit de regio	16 2%	19 3%	18 2%
begeleiding stopgezet, omdat plaatsing niet haalbaar is	88 12%	66 11%	125 17%
overig	96 13%	188 31%	127 17%
totaal vsv-ers	740 100%	614 101%**	732 99%

* Zie voetnoten tabel 5.

Wat zien we?

De uitstroom naar school is iets toegenomen, met een terugval in 2005/6 en sterke toename in 2006/7. De uitstroom naar werk nam eveneens toe, met hetzelfde patroon (daling in 2005/6, stijging in 2006/7).

Het aantal jongeren waarvan de begeleiding (voorlopig) is stopgezet omdat plaatsing niet haalbaar is, is gestegen.

Het algemeen gesignaleerde feit dat de problematiek onder jongeren toeneemt, zou een reden kunnen zijn voor het grotere aantal jongeren waarvan de begeleiding (voorlopig) is stopgezet.

Samenvattend

De instroom van vsv-ers is toegenomen, waar alle acties om meer grip te krijgen op het fenomeen voortijdig schoolverlaten, aan hebben bijgedragen.

Aan de andere kant blijft het moeilijk om jongeren die de school voortijdig hebben verlaten, weer terug te leiden naar hun oude school of een andere opleiding.

4. Bestandsvergelijking

Er zijn gedurende het project twee caseload vergelijkingen uitgevoerd, één in mei 2006 en één in oktober 2007.

Tabel 1 geeft de uitkomst van de caseload vergelijking in 2006 weer.

Tabel 1 *Bestand ingeschreven jongeren van 16-22 jaar bij RMC, CWI en Sociale Zaken, per mei 2006*

categorie van inschrijving	aantal jongeren	startkwalificatie		
		ja	nee	onbekend
alleen RMC/LPA bestand	1455	102	1353	-
alleen in CWI bestand	128	-	-	128
alleen in Sociale Zaken (SZ) bestand	25	-	-	25
alleen CWI én SZ bestand	4	-	-	4
in RMC én CWI bestand	97	6	90	-
in RMC én SZ bestand	71	3	68	-
in RMC, CWI én SZ bestand	14	1	13	-
Totaal aantal jongeren	1794	112	1524	157

Tabel 2 geeft de uitkomst van de caseload vergelijking in oktober 2007 weer.

Tabel 2 *Bestand ingeschreven jongeren van 16-22 jaar bij RMC, CWI en Sociale Zaken, per oktober 2007*

categorie van inschrijving	aantal jongeren	startkwalificatie		
		ja	nee	onbekend
alleen RMC/LPA bestand	663	16	647	-
alleen in CWI bestand	58	25	31	2
alleen in SZ bestand	29	-	2	27
alleen CWI én SZ bestand	11	4	7	-
in RMC én CWI bestand	30	-	30	-
in RMC én SZ bestand	9	-	9	-
in RMC, CWI én GSD bestand	15	1	14	-
Totaal aantal jongeren	815	46	740	29

In mei 2006 zijn door het RMC ook de jongeren uit het passieve bestand meegeteld, in oktober 2007 niet. Dat verklaart het grote verschil op de verschillende tijdstippen van het aantal jongeren dat bij het RMC staat ingeschreven.

Wat valt op?

- het aantal jongeren dat bij CWI staat ingeschreven is in oktober 2007 duidelijk kleiner dan in mei 2006: de economische bloei zal er ongetwijfeld toe hebben bijgedragen dat veel ingeschreven jongeren aan het werk zijn;

- mei 2006 werd bij CWI en Sociale Zaken niet geregistreerd of jongeren al dan niet een startkwalificatie hebben. In oktober 2006 wordt dit door het CWI wél geregistreerd. Bij Sociale Zaken wordt het ook in 2007 kennelijk nog niet geregistreerd;
- in 2006 én 2007 is een aantal jongeren zowel bij RMC als CWI ingeschreven, evenals een aantal bij RMC en Sociale Zaken en bij alle drie. Dit zijn de jongeren die door CWI en/of Sociale Zaken bij het RMC zijn gemeld en waarmee het RMC probeert (of heeft geprobeerd) de weg naar school te vinden;
- in 2006 was een aantal jongeren alleen bij CWI en/of Sociale Zaken ingeschreven en niet bij het RMC; een deel daarvan heeft waarschijnlijk geen startkwalificatie (het was toen niet bekend);
- in 2007 was een aantal jongeren zonder startkwalificatie ingeschreven bij het CWI en niet bij het RMC. Peildatum was 1 oktober bij het CWI en 15 oktober bij het RMC. Deze jongeren zijn wellicht niet gemeld bij het RMC, maar waarschijnlijker is dat zij nóg niet gemeld zijn, omdat de uitwisseling van gegevens tussen jongerenadviseur van CWI en trajectbegeleider van het RMC nog moet plaatsvinden (het kan misschien nog langer duren voordat de betrokken jongeren gemeld zijn, dat hangt van het tijdstip van de afspraak af). Een kwestie van tijdsfrictie.
Dat leidt tot het volgende aandachtspunt: als snelle melding een voorwaarde is om jongeren met succes naar school te kunnen begeleiden, dan zou het streven moeten zijn om ook de melding vanaf het CWI zo snel mogelijk te doen.

Samenvattend

- Het CWI is de startkwalificatie van jongeren gaan registreren.
- Er is een aantal jongeren (nog) niet bekend bij het RMC. Dat pleit ervoor de meldingsprocedure te versnellen.

5. Bevindingen, knelpunten en verbeteringen

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de verbeteringen en -acties die in de loop van het project zijn uitgevoerd, die nog lopen of die nog moeten worden uitgevoerd. Voor een uitgebreide opsomming van verbeterpunten wordt verwezen naar de rapportage van de nulinventarisatie.

De thema's worden behandeld in volgorde van de fasen in het Model Sluitende Aanpak:

- instroom: melding en registratie;
- door- en uitstroom: aansluiting tussen RMC/leerplicht en scholen, aansluiting tussen scholen onderling, aansluiting tussen keten naar werk en het RMC, aansluiting (keten naar) werk en scholen.

5.1 Instroomfase: melding en registratie

Melding door de scholen

De nulinventarisatie liet zien, dat de melding van voortijdig schoolverlaten, verzuim door leerlingen en vertrek van leerlingen naar bijvoorbeeld andere scholen nog niet perfect is: soms gebeurt het niet, soms te laat, gelukkig steeds vaker op tijd. Ook uit de uitwisseling van gegevens met de IBG groep blijkt dat niet alle mutaties bij het RMC bekend waren (de IBG gegevens blijken overigens ook niet altijd te kloppen).

Verbeteringen

Er is door de Drentse RMC's en de ROC's een convenant gesloten om een en ander aan te pakken. Aan de realisering van dit convenant wordt nu gewerkt, waarbij opgemerkt moet worden dat de praktijk weerbarstig is. Het gaat om de volgende verbeteringen:

- een duidelijker en strakker meldingsregime bij de ROC's, waarbij het tijdstip van melden eerder wordt;
- voor docenten en mentoren duidelijker maken hoe zij problematiek bij jongeren signaleren en wat daarmee te doen³. Het RMC heeft het afgelopen jaar regelmatig voorlichting gegeven binnen de ROC's en zal dat blijven doen. O.a. over de gang van zaken rond melding naar het RMC en wat het RMC kan betekenen voor jongeren;
- er is meer vroegtijdig contact tussen RMC en ROC: RMC-trajectbegeleiders komen voor overleg met de cursistenservice in het ROC en worden eerder betrokken bij verzuimproblemen en (soms) ook bij exitgesprekken met jongeren die de school voortijdig verlaten. Op dit punt is en wordt vooruitgang geboekt, maar het is nog niet in alle situaties vanzelfsprekend;
- gemakkelijker maken van de melding via o.a. een standaard meldingsformulier en digitalisering van de melding (zie ook volgende paragraaf).

Er zijn het laatste schooljaar (2006/2007) meer voortijdig schoolverlaters gemeld. Dat kan liggen aan een betere melding door de scholen, maar zeker is dat de inzet op de leerlingenadministraties in de regio door het RMC en de koppeling met de IBG gegevens heeft gezorgd voor een toename van meldingen.

³ Dit is een belangrijk punt van aandacht in het Equal project 'In- en externe zorgstructuren'.

Punten die nog beter kunnen

- Het RMC wil een betere uitvoering van het vroegtijdig contact van RMC-trajectbegeleider met cursistenservice en de loopbaan expertisecentra in het MBO, onder andere door deelname aan een intern zorgteam.
- Ontwikkelen van een loket voor melding en registratie in de regio.

Registratie door RMC en leerplicht

Bevindingen nulinventarisatie:

- Behalve in de gemeente Hoogeveen, is de registratie van leerplicht en RMC niet geïntegreerd. Het RMC kreeg mutaties van jongeren buiten de contactgemeente onvoldoende aangeleverd, waardoor het bestand niet up to date was. Hiermee samenhangend: schoolloopbanen van jongeren uit de kleinere gemeenten boven 17 jaar waren nog onvoldoende in beeld omdat de kleinere gemeenten onvoldoende actie ondernamen deze groep in beeld te krijgen.
- Periodiek checks op volledigheid worden niet uitgevoerd in de gemeente De Wolden; in Hoogeveen wordt dagelijks gecheckt of alle jongeren in de leerplichtige leeftijd in het leerlingensysteem zijn opgenomen. In de gemeenten Meppel en Westerveld worden jongeren vanuit het GBA automatisch opgenomen in de leerlingenadministratie.
- De formatie voor de leerplicht (zowel de leerplichtambtenaren als de administratie) is, vergeleken met de landelijke norm, te klein en bovendien versnipperd. Dat betekent dat men onvoldoende toekomt aan de gestelde taken. Dit geldt des te sterker in de kleine gemeenten, waar de situatie kwetsbaar is.

Verbetermaatregelen: naar meer regionale samenwerking

- De registratieachterstand in de drie andere gemeenten (naast Hoogeveen behorende bij de RMC-regio) is (en wordt) aangepakt via extra inzet van de RMC- administratie.
- Ook in de gemeente De Wolden worden nu wekelijks checks uitgevoerd tussen leerlingenadministratie en het GBA.
- Formatie leerplicht: de gemeente Meppel heeft de formatie inmiddels uitgebreid. Regionale samenwerking kan tot efficiencyvoordelen leiden. Via tijdelijke inzet van een preventiemedewerker vanuit het RMC wordt het tekort aan leerplichtambtenaren in de kleine gemeente opgevangen en wordt gewerkt aan het inhalen van de achterstand. Deze inzet is tijdelijk en stopt na twee jaar. Belangrijk punt van aandacht is, of de formatie dan wel voldoende is om de werkzaamheden afdoende te kunnen uitvoeren.
- In de afgelopen periode is de samenwerking tussen de leerplicht en het RMC versterkt: via de genoemde inzet van RMC-administratie en de preventiemedewerker, maar ook door intensievere samenwerking op uitvoeringsniveau tussen leerplichtambtenaren, RMC-trajectbegeleiders, zodat meer uniform gewerkt wordt.
- Het RMC neemt deel in de gegevensuitwisseling met de IB-Groep met betrekking tot voortijdig schoolverlaters.
- Het RMC voert sinds twee jaar het preventieproject 'Overstap VO-MBO' uit, waardoor alle overstappers na het VMBO en uitvallers HAVO3/4 in beeld worden gebracht en actief bemiddeld.

Plannen voor verbetermaatregelen: regionalisering

- Er liggen nu plannen om de leerplicht en het RMC te regionaliseren en te integreren in één organisatieonderdeel, dat zal worden aangehaakt bij de contactgemeente. Deze plannen zijn ten tijde van deze rapportage nog in

overleg tussen de betrokken gemeenten, zodat deze hier niet beschreven kunnen worden.

- Overwogen wordt de melding te digitaliseren en mogelijk wijs een digitaal portal op te zetten, zolang het digitale loket van de IB Groep nog niet operationeel is. We verwachten dat het nog enige tijd kan duren, voor het zover is. Daarbij is het een optie te onderzoeken of samenwerking met de andere RMC's in Drenthe voordeel biedt. In een dergelijke overweging zou ook eventuele samenwerking met het digitale portal van de gemeente Groningen kunnen worden meegenomen.

Registratie en melding in de Keten naar werk

Uit de nulinventarisatie bleek dat het opleidingsniveau van jongeren niet duidelijk werd geregistreerd, waardoor onduidelijk was zij een startkwalificatie hadden. De registratie bleek ook niet volledig, soms waren jongeren die bij het CWI of Sociale Zaken stonden ingeschreven, niet bekend bij het RMC. De caseloadvergelijking liet dit zien.

Het UWV heeft onvoldoende zicht op de groep Wajong jongeren. Men is gestart met alle jongeren die zich melden, te registreren, maar er is nog een groep die niet in beeld is.

Verbeteringen

Registratie van opleidingsniveau is door het CWI aangepakt. Sociale Zaken wil dat ook, maar uit de tweede caseload vergelijking in oktober 2007 blijkt dat Sociale Zaken (in alle gemeenten) het gegeven met betrekking tot al dan niet startkwalificatie van jongeren niet kan leveren. Met de voorgenomen gezamenlijke intake van CWI, Sociale Zaken en UWV verwacht men op dit punt verbetering. Afstemming bestanden: er is maandelijks overleg tussen de trajectbegeleiders van het RMC en de jongerenadviseurs van het CWI, zowel met het CWI Hoogeveen als het CWI Steenwijk. In dit overleg worden de nieuw gemelde jongeren bij het CWI gemeld aan het RMC en daar ingeschreven. Met Sociale Zaken Hoogeveen en Meppel is er ook een dergelijke uitwisseling. Uit de recente caseloadvergelijking (oktober 2007, zie ook hoofdstuk 4) bleek nog wel een aantal jongeren niet gemeld. We nemen aan dat dit een kwestie van tijdsfrictie is (de uitwisseling van gegevens van jongeren heeft nog niet plaatsgevonden). Dat pleit ervoor de melding van jongeren vanuit het CWI te versnellen, zodat zij minder lang 'onderweg' zijn.

Wat blijft te verbeteren over?

Op z'n minst als belangrijk aandachtspunt: in de gaten blijven houden dat er geen hiaten bestaan tussen de bestanden van CWI en RMC en ervoor zorgen dat het 'tijdsgat' tussen melding bij het CWI en het RMC niet te groot wordt. Versnelling van de meldingsprocedure dus.

5.2 Door- en uitstroomfase: aansluiting ketenpartners

Aansluiting RMC/leerplicht – scholen

Uit de nulinventarisatie bleek dat het RMC binnen de scholen, met name het MBO, onvoldoende bekend is en onvoldoende binnen de scholen komt. Schoolverlaters kennen het RMC daardoor niet en zijn daardoor voor trajectbegeleiders moeilijker te bereiken om te begeleiden.

Via het al genoemde Convenant met het MBO zijn ondertussen de eerste stappen gezet (zie ook hetgeen vermeld is in par. 5.1 onder 'melding door scholen').

Aansluiting scholen onderling

Bevindingen nulinventarisatie

- Jongeren die zich aan het eind van het VMBO melden voor het MBO, lijken in het begin van het schooljaar vaak niet aan te komen bij het betreffende MBO. De scholen beschikken niet tijdig over de mutatiegegevens, soms pas in oktober, waardoor de niet-verschijnende leerling pas laat wordt opgemerkt.
- De informatieoverdracht tussen de VO-scholen en de MBO-scholen is onvoldoende. Als leerlingen van de ene naar de andere school overstappen, gaat er niet altijd informatie mee naar de nieuwe school. De nieuwe school kan daardoor niet alert reageren, hetgeen vooral een knelpunt is als het om risicoleerlingen gaat.
- Relatief veel leerlingen die vanuit het VO/VMBO naar het MBO gaan, vallen binnen een half jaar uit. Het gaat vaak om leerlingen die binnen het VMBO met veel moeite binnen boord gehouden zijn. Wat nogal eens voorkomt is dat zij de grotere vrijheid van het MBO niet aankunnen en/of er is sprake van een verkeerde beroepskeuze.

Verbeteringen

Het 'Preventieproject Overstap VO - MBO', sinds twee jaar uitgevoerd door het RMC, streeft ernaar de uitval bij de overgang van VO naar MBO te voorkomen door begeleiding te bieden bij de overstap van VO naar MBO, de studiekeuze en het zich daadwerkelijk aanmelden bij het MBO. Het project selecteert uit de grote groep overstappers met name de jongeren die twijfelen en risico vertonen om uit te vallen. Het project is succesvol. In 2007 zijn 911 VMBO jongeren gescreend waarvan 186 jongeren naar het MBO zijn begeleid. Daarnaast zijn 67 uitvallers uit HAVO 3/4 in de zomerperiode begeleid. In september wordt een check uitgevoerd om te kijken of de jongeren daadwerkelijk op het MBO zijn aangekomen.

Wat blijft te verbeteren over?

- Een betere informatieoverdracht tussen de scholen.
- Voorkomen uitval in het eerste MBO leerjaar:
een betere voorbereiding van VMBO leerlingen op het MBO, c.q. een betere (strakkere?) begeleiding van startende VMBO-leerlingen op het MBO is een punt dat tussen de scholen nog nader geregeld moet worden. De zorgstructuur die in ontwikkeling is, biedt ook nieuwe mogelijkheden voor begeleiding. Dit is een punt van nadere uitwerking binnen het onderwijs.

Aansluiting school en werk

Bevindingen nulinventarisatie

- Het is lastig om aan voldoende leerbanen te komen. Er is veel aanbod van banen in techniek en bouw, maar jongeren kiezen juist weinig voor die sectoren. Die willen liever naar zorg en administratie.
- Jongeren hebben vaak moeite een leerbaan te vinden en kennen de weg naar het CWI onvoldoende. Voor risicojongeren is het extra moeilijk een leerbaan te vinden omdat werkgevers bang zijn dat deze jongeren te veel begeleiding nodig hebben.

Verbeteringen

- Werkgevers worden actief benaderd voor leerbanen (o.a. in het kader van de Taskforce jeugdwerkloosheid).
- Het CWI en het RMC hebben samen een workshop georganiseerd voor jongeren die een leerbaan zoeken om ze daarbij te helpen. Deze workshop was gekoppeld aan de activiteiten van het Preventieproject VO - MBO .

Wat blijft te verbeteren over?

- De begeleiding van jongeren in een leerwerksituatie blijft een punt dat om aandacht vraagt, zowel de begeleiding vanuit de school als de begeleiding vanuit het werk.
- Jongeren lijken meer ondersteuning nodig te hebben bij het vinden van een leerbaan. Er zou op dit punt meer samenwerking tussen VO, MBO en CWI moeten komen.

Aansluiting RMC - Keten naar werk (SUWI)

Bevindingen nulinventarisatie

- De partners in de sluitende keten hanteren vanuit hun wettelijke kaders verschillende uitgangspunten voor wat betreft startkwalificatie, werk en inkomen. Het RMC (en MBO) richten zich op het behalen van een startkwalificatie. Het CWI richt zich formeel op het verkrijgen van werk: de kortste weg naar werk. Sociale zaken richt zich op duurzaam werk, het UWV richt zich eveneens op werk; beide richten zich daarnaast op uitstroom, eventueel los van het hebben van werk.
- Mede als gevolg daarvan stroomt een relatief groot aantal jongeren zonder startkwalificatie door naar werk waardoor zij een grotere kans hebben op den duur weer werkloos te worden.
- Het UWV functioneert naast het RMC-circuit. Er is slechts sprake van incidenteel contact.
- Het UWV heeft beperkt toegang tot alle onderdelen van het CWI-bestand. Hierdoor heeft zij niet automatisch zicht op het wel of niet hebben van een startkwalificatie van haar cliënten en het niveau van de kwalificatie.
- De Wet op de privacy bleek een belemmering binnen de keten voor het uitwisselen van informatie.

Verbeteringen

- Voor wat betreft het hanteren van verschillende uitgangspunten blijven de afzonderlijke SUWI-partners gebonden aan hun wettelijke opdrachten, ook al schuift deze opdracht voor wat betreft jongeren steeds meer naar het bereiken van een startkwalificatie. Ondertussen erkennen alle ketenpartners in de praktijk het belang van een goede arbeidsmarktkwalificatie, proberen dat in de praktijk ook te bereiken en werken daarin intensief samen met het RMC. Dat niet voor alle jongeren een startkwalificatie haalbaar is wordt ook onderkend.
- Het UWV is bereid samen te werken met het RMC. Het UWV heeft aangegeven om zowel ten behoeve van de jongeren met een Wajong- als een WW-uitkering deel te willen nemen aan het overleg rond de Sluitende Aanpak schoolverlaters. Vooralsnog worden de Wajong-jongeren als een aparte groep gezien (ook door het RMC).
- Ondertussen hebben de ketenpartners binnen de wettelijke kaders goede afspraken gemaakt voor het uitwisselen van cliëntinformatie en is de Wet op de Privacy geen belemmering meer (behoudens voor het UWV, dat moeilijk kan deelnemen aan de caseloadvergelijking).

Wat blijft er te verbeteren over

Ook volgens de laatste effectrapportage is er nog steeds een relatief groot aantal jongeren dat zonder startkwalificatie uitstroomt naar werk. Dit vergt dus nog een grote inspanning om deze jongeren ofwel terug naar school te krijgen of naar een leerwerktraject.

6. Evaluatie en conclusies

In dit hoofdstuk gaan we na of de doelstellingen van het project gehaald zijn en geven aan wat nog moet worden aangepakt. We sluiten af met enige conclusies die mede uit de nulinventarisatie komen en die we hier herhalen.

Doel van het project

- Verbetering van het Model Sluitende Aanpak in Zuidwest Drenthe en een beschrijving geven van dat model.
- Jongeren nog beter in beeld: verbeteren van de methodiek en de systematiek van registratie en monitoring.
- Verbeteren van de systematiek van de sluitende ketenbenadering, die resulteert in:
 - een snellere terugleiding naar school, met als doel een startkwalificatie
 - toeleiding naar werk met de mogelijkheid via de reguliere of een alternatieve leerroute alsnog een startkwalificatie te halen.
- Verder terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters.

Het project heeft de RMC functie als vertrekpunt genomen en sluit aan bij de doelstelling en de ambities van het RMC.

6.1 Is de doelstelling gehaald?

1. Beschrijving van het Model Sluitende aanpak en verbetering van de Sluitende Aanpak

Er is een beschrijving van het Model sluitende Aanpak Zuidwest Drenthe. Op een aantal punten zijn verbeteringen doorgevoerd en wordt nog steeds gewerkt aan verbetering. Zie hoofdstuk 5.

2. Jongeren nog beter in beeld: verbeteren van de methodiek en de systematiek van registratie en monitoring

Het gaat hier over de instroomkant van het Model Sluitende Aanpak.

Er zijn diverse stappen ondernomen om de jongeren in de regio beter in beeld te krijgen:

- Inzet administratieve krachten door het RMC in alle gemeenten met nadruk op de twee kleine plattelandsgemeenten.
 - De formatie leerplicht is uitgebreid.
 - Deelname door het RMC aan de informatie-uitwisseling met de IB-Groep.
 - Actieve en alerte houding van de RMC-administratie om gegevens met betrekking tot niet-gemelde jongeren te achterhalen.
 - Het RMC heeft er sterk op ingezet om meer bekendheid te krijgen in de regio, met name ook bij en binnen de scholen. De nieuwe website van het RMC past hier ook in.
 - Er is een convenant gesloten tussen de Drentse RMC's (waaronder RMC Zuidwest Drenthe) en de ROC's om de melding en de samenwerking rond (dreigend) voortijdig schoolverlaten te verbeteren.
 - De samenwerking op het punt van melding en begeleiding van jongeren met het CWI en Sociale Zaken is verbeterd.
- Het CWI registreert startkwalificatie en er is regelmatig uitwisseling van gegevens van niet-ingeschreven jongeren en de begeleiding van jongeren.

Wat kan nog beter?

- Melding van (dreigend) voortijdig schoolverlaten door het MBO. Het RMC wil het vroegtijdig contact van RMC-trajectbegeleiding met de cursistenservice en loopbaanexpertisecentra van het MBO verbeteren (o.a. door deelname in de interne zorgteams). Dit betekent in feite dat de in het Convenant tussen RMC's en ROC's gemaakte afspraken nog beter moeten worden uitgevoerd.
- Het is belangrijk om twee maal per jaar te checken of er hiaten zijn tussen de registratiebestanden van RMC en CWI en Sociale Zaken. Het is de moeite waard na te gaan of de meldingsprocedure met het CWI versneld kan worden.
- De voorgenomen regionalisering van RMC en leerplicht en de gewenste digitalisering van de melding zal bijdragen aan een meer efficiënte en betere melding. Het is de moeite waard om in geval van een digitaal loket te onderzoeken of dit in samenwerking kan met andere RMC's en of eventueel aan te sluiten bij het reeds bestaande digitaal loket van de gemeente Groningen.

Alles bij elkaar genomen zijn er elk jaar méér meldingen geweest. Dat kan komen door een toenemend aantal voortijdig schoolverlaters, maar eerder ligt de conclusie voor de hand dat dit kan worden toegeschreven aan verbeteringen in de meldingssystematiek.

3. Verbeteren van de systematiek van de sluitende ketenbenadering, die resulteert in:

- een snellere terugleiding naar school, met als doel een startkwalificatie
- toeleiding naar werk met de mogelijkheid via de reguliere of een alternatieve leerroute alsnog een startkwalificatie te halen.

De door- en uitstroomkant van het Model Sluitende Aanpak.

Aansluiting scholen - RMC/leerplicht

Via de afspraken in het Convenant is de samenwerking tussen RMC en MBO verbeterd en komen de RMC-trajectbegeleiders ook vaker in de school, hoewel op dit punt nog verbetering valt te boeken (zie boven).

Aansluiting scholen onderling

Het Preventieproject VMBO - MBO heeft bijgedragen aan minder uitval van jongeren bij de overstap van het VMBO naar het MBO. Het RMC Zuidwest Drenthe heeft besloten het preventie project jaarlijks als structurele activiteit uit te voeren.

Zaken die de komen de tijd om aandacht vragen binnen het onderwijs:

- warme overdracht tussen VO en MBO;
- de uitval in het eerste leerjaar van het MBO: betere voorbereiding van jongeren aan het eind van het VO op het MBO en andersom nieuwe vormen van begeleiding in het MBO, ook in relatie tot de zorgstructuur die in ontwikkeling is.

Aansluiting scholen naar werk

Ondanks de actieve benadering van werkgevers (o.a. in het kader van de Taskforce Jeugdwerkloosheid), blijft dit een punt van aandacht. Jongeren hebben meer ondersteuning nodig bij het vinden van een leerbaan. Dat kan worden aangepakt in samenwerking tussen VO, MBO en CWI (bijvoorbeeld workshops voor jongeren rond het zoeken van leerbanen en hoe ze die bij het CWI kunnen zoeken).

Aansluiting RMC - Keten naar werk

Zowel bij het CWI als bij Sociale Zaken is het accent sterker dan voorheen op startkwalificatie gekomen. Het UWV wil samenwerken met het RMC en tot nadere afstemming komen.

Dit zal ongetwijfeld meer vorm krijgen in de naderende fusie tussen CWI en UWV. Punt van aandacht blijft het relatief grote aantal jongeren dat zonder startkwalificatie aan het werk gaat.

6.2 Conclusies

Deze conclusies zijn eigenlijk constatering naar aanleiding van bevindingen in de nulinventarisatie en n.a.v. de ervaringen met het verbetertraject. Het zijn geen nieuwe of onbekende punten. Maar wél goed om ze te beseffen en niet te vergeten.

1. De Sluitende aanpak naar startkwalificatie is een complexe Ketenaanpak. In deze keten werken organisaties samen die grotendeels autonoom zijn, eigen financiering, eigen doeleinden en belangen hebben: er is één RMC, vier gemeenten die de leerplichtfunctie uitoefenen, vier organisaties Sociale Zaken, twee CWI's, één UWV, drie MBO-scholen en zeven S(V)O-scholen. Daarnaast nog ettelijke organisaties die niet direct onderdeel van de keten vormen, maar waarmee veel wordt samengewerkt (zoals jeugdzorg, maatschappelijk werk etc.).
Het vergt energie om al deze organisaties binnen de keten met soms uiteenlopende belangen te verenigen rond het centrale doel, namelijk jongeren mét een startkwalificatie aan het werk te krijgen. Via het samenwerkingsmodel rond het RMC lukt dit redelijk, ook al blijven er verschillen in aanpak en benadering.
2. De regio-indeling is complex, de verschillende samenwerkende partijen kennen alle hun eigen regio-indeling, die verschillend is van die van het RMC:
 - De RMC-regio omvat de gemeenten Hoogeveen, Meppel, Westerveld en De Wolden.
 - Het CWI Hoogeveen bedient de gemeenten Hoogeveen, De Wolden en Midden Drenthe (de laatste valt onder het RMC Noord en Midden Drenthe).
 - Het CWI Steenwijk omvat de gemeente Meppel, Westerveld en Steenwijkerland en heeft te maken met het RMC Zuidwest Drenthe én het RMC Zwolle. Het CWI Steenwijk en de gemeente Steenwijkerland hebben voorkeur om bij het RMC Zuidwest aan te haken.
De gemeente Westerveld maakt gebruik van de intergemeentelijke Sociale Dienst van de gemeente Steenwijkerland, die aan de andere kant van de provinciegrens ligt.
 - Het Samenwerkingsverband VO omvat de gemeenten Hoogeveen, Meppel en Steenwijkerland.Kortom: er is voor de doelgroep voortijdig schoolverlaters en jeugdige werklozen niet een eenduidige regio-indeling. Dat maakt het soms erg ingewikkeld.
3. Het aantal meldingen is in de afgelopen jaren toegenomen. Dat kan komen door een toenemend aantal voortijdig schoolverlaters, maar eerder ligt de conclusie voor de hand dat dit kan worden toegeschreven aan verbeteringen in de meldingssystematiek.
4. Wat betreft de uitstroom blijft het aantal jongeren dat zonder startkwalificatie uitstroomt naar werk een belangrijk punt van aandacht.
5. De aansluiting van de organisaties binnen de sluitende keten is tijdens de projectperiode op een aantal punten verbeterd. Maar het proces is nooit af, zoals bovengenoemde verbeterpunten laten zien.